

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 389/2025-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Marcelom Ružarovským, Andreja Žarnova 11C, Trnava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B5-41C/23/2018 (pôvodne konanie vedené Okresným súdom Bratislava V pod sp. zn. 41C/23/2018) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B5-41C/23/2018 (pôvodne Okresného súdu Bratislava V pod sp. zn. 41C/23/2018) **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B5-41C/23/2018 konal bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **1 000 eur**, ktoré **j e** mu Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **949,17 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 22. apríla 2025 sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie svojej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v napadnutom konaní označenom v záhlaví tohto nálezu (pôvodne okresného súdu pod sp. zn. 41C/23/2018). Sťažovateľ navrhuje uloženie príkazu mestskému súdu konať a priznať mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 eur, ako aj náhradu trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ podal 22. júna 2018 proti Globecomputers Sk s. r. o. (ďalej len „žalovaná“) na okresnom súde žalobu o zaplatenie 1 640 eur s príslušenstvom s návrhom na vydanie platobného rozkazu.
3. Dňa 24. júla 2018 bol okresným súdom vydaný platobný rozkaz, proti ktorému žalovaná podala 14. januára 2019 odpor, v dôsledku čoho došlo k zrušeniu platobného rozkazu.
4. Rozsudkom pre zmeškanie mestského súdu z 22. septembra 2023 vydaným podľa § 278 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) bola žaloba zamietnutá a zároveň bol žalovanej priznaný proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.
5. Sťažovateľ podal 20. novembra 2023 proti rozsudku mestského súdu z 22. septembra 2023 odvolanie, ktoré bolo podľa obsahu posúdené ako návrh na zrušenie rozsudku, ktorý bol uznesením mestského súdu zo 6. marca 2024 zamietnutý.
6. Proti uzneseniu mestského súdu zo 6. marca 2024 a rozsudku mestského súdu z 22. septembra 2023 podal sťažovateľ odvolanie, na podklade čoho bol spis 7. augusta 2024 predložený Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o opravnom prostriedku.
7. Uznesením krajského súdu sp. zn. 5Co/79/2024 z 3. septembra 2024 bol napadnutý rozsudok mestského súdu z 22. septembra 2023 zrušený a vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a uznesenie mestského súdu zo 6. marca 2024 potvrdené. Spis bol v septembri 2024 vrátený mestskému súdu, ktorý vo veci do podania ústavnej sťažnosti nerozhodol.
8. Uznesením ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 389/2025 z 23. júna 2025 bola ústavná sťažnosť sťažovateľa prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka existencie zbytočných prietáhov. Vec sťažovateľa podľa jeho názoru spadá do rámca bežných vecí, keďže posudzovanie nárokov z bezdôvodného obohatenia nie je v zásade náročnou právnou otázkou.
10. Sťažovateľ je presvedčený, že sa v konaní nesprával tak, aby to viedlo k zbytočným prietahom, a na výzvy reagoval promptne.

11. Zbytočné prietahy v napadnutom konaní sú spôsobené výlučne nečinnosťou a neefektívnym postupom mestského súdu. Sťažovateľ nepovažuje dobu siedmich rokov za primeranú rozhodovaniu o žalobe (m. m. III. ÚS 233/2022), pričom atakuje predovšetkým neúčelnosť odročovania pojednávania (napríklad z dôvodu požadovania právneho zastúpenia žalovanou po viac ako roku od podania odporu).

12. Po piatich rokoch od podania žaloby mestský súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie, ktorý bol zrušený krajským súdom z dôvodu, že neboli splnené všetky podmienky na rozhodnutie. Uvedené odôvodňuje záver o neefektívnej činnosti mestského súdu, keďže ide o situáciu podobnú zrušeniu rozhodnutia pre nepreskúmateľnosť odvolacím súdom, v ktorej je potrebné neefektívnosť pripísať na vrub tomu súdu, ktorého rozhodnutie sa zrušuje.

13. Priznanie primeraného finančného zadost'učinenia sťažovateľ odôvodňuje pocitom frustrácie a nedôvery k štátnym orgánom z dôvodu, že o jeho veci, ktorú nemožno označiť za zložitú, nebolo dosiaľ rozhodnuté. Zdôrazňuje, že v dôsledku neprimeranej dĺžky konania sa jeho pohľadávka stáva nevyhľaditeľnou, keďže žalovaná má podľa verejne dostupných zdrojov nedoplatky.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

14. Na výzvu ústavného súdu sa k ústavnej sťažnosti vyjadril mestský súd v zastúpení jeho predsedníčkou prípisom sp. zn. 1SprV/438/2025 z 25. júla 2025, v ktorom bolo po uvedení prehľadu procesných úkonov vykonaných vo veci v reakcii na skutočnosť, že napadnuté konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené, akcentované vysoké množstvo nevybavených reštančných vecí, ktoré bránili skoršiemu vybaveniu veci sťažovateľa. Samotné rozhodnutie vo veci ústavnej sťažnosti ponechala predsedníčka mestského súdu na úvahe ústavného súdu.

15. Vo vzťahu k napadnutému obdobiu bolo zdôraznené, že predĺženie bolo jednoznačne ovplyvnené epidemiologickou situáciou v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19, ako aj reorganizáciou súvisiacou s reformou súdnej mapy, čo predstavuje pre súd objektívne prekážky. K predĺženiu konania prispela svojím správaním aj žalovaná, ktorá podaním zo 17. júna 2020 požiadala o odročenie termínu nariadeného na 17. jún 2020 z dôvodu náhle vzniknutej kolízie s iným pojednávaním v trestnej veci. Sťažovateľ svojím správaním k predĺženiu napadnutého konania neprispel.

16. Prílohou prípisu predsedníčky mestského súdu bolo vyjadrenie zákonnej sudkyne JUDr. Márie Moskvičovej, PhD., LL.M., z 23. júla 2025, ktorá v podstatnom odkázala na stále sa zvyšujúci nápad vecí, ktorý objektívne bránil plynulému vybavovaniu bez zbytočných prietahov. Zároveň poukázala na viaceré zmeny v organizácii súdov (tzv. nová súdna mapa), ktoré existujúcu situáciu s vybavovaním vecí zhoršili. S prihliadnutím na početnosť pridelených vecí zákonná sudkyňa vyjadrila presvedčenie, že v prejednávanej veci boli vykonávané úkony v rozsahu procesného konania, ako aj úkony spojené s prípravou a nariad'ovaním termínov pojednávania. Zastávala názor, že podanie ústavnej sťažnosti na nečinnosť sa javí ako účelové s úmyslom získať finančné prostriedky, keďže sťažovateľ bol informovaný o tom, že existujú objektívne dôvody brániace v spore rozhodnúť.

17. V závere zákonná sudkyňa zdôraznila, že jej postup je procesne aktívny a nesmerujúci k priet'ahom.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej s'ťažnosti

18. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podania mestského súdu a obsahu ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľa, berúc do úvahy skutočnosti vyplývajúce z predmetného spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie, dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

19. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných s'ťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

20. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k obsahovo totožnému právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre s'ťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

21. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že konanie o zaplatenie sumy 1 640 eur s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia, v ktorom s'ťažovateľ vystupuje na strane žalobcu, tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a nemožno ho považovať za právne zložitú. Obsah vyžiadaného spisu a ani vyjadrenie predsedníčky mestského súdu právnu a ani skutkovú zložitosť prejednávanej veci nepreukazujú. Vec s'ťažovateľa zároveň nepatrí medzi tie, ktoré by si s prihliadnutím na citlivosť povahy vyžadovali chápanie zbytočných priet'ahov v prísnejšom meradle.

22. V súvislosti s druhým kritériom, ktorým je správanie s'ťažovateľa ako sporovej strany, ústavný súd konštatuje, že s'ťažovateľ svojím správaním, tak ako to naznačuje aj predsedníčka mestského súdu, neprispel k predĺženiu napadnutého konania.

23. Ústavný súd napokon preskúmal samotný postup súdu prvej inštalácie. V tomto smere poukazuje už na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej k vzniku zbytočných priet'ahov v konaní

pred všeobecným súdom môže dôjsť nielen jeho nečinnosťou, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou (m. m. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

24. Z prehľadu procesných úkonov vykonaných vo veci vyplýva, že súd prvej inštancie vo veci žaloby konal po jej podaní až do vydania platobného rozkazu plynulo. Ku kratšiemu obdobiu nečinnosti došlo zo strany súdu prvej inštancie v súvislosti s prvým pojednávaním, ktoré sa uskutočnilo až 15. januára 2020, t. j. po uplynutí takmer ôsmich mesiacov od posledného procesného úkonu vo veci, ktorým bolo doručovanie vyjadrenia žalovanej sťažovateľovi na vedomie v máji 2019.

25. K odročeniu pojednávania nariadeného na 17. jún 2020 došlo nepochybne z dôvodu účelového konania zo strany žalovanej, keďže už v januári 2020 žalovaná adresovala súdu prvej inštancie svoj záujem nechať sa zastúpiť právnym zástupcom, pričom k samotnému úkonu splnomocnenia z jej strany došlo až 16. júna 2020, t. j. deň pred samotným pojednávaním. V dôsledku uvedeného správania žalovanej okresný súd nemal inú možnosť ako s odkazom na § 178 ods. 2 CSP, ktorý vyžaduje zaistenie dostatočného času na prípravu na pojednávanie, pojednávanie bez meritórneho prejednávania odročiť.

26. K odročeniu následne nariadených pojednávaní došlo (aj) v priamej či nepriamej súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19 (pojednávania nariadené na 18. september 2020, 17. február 2021 a 20. október 2021). Ústavný súd vzal pri posudzovaní postupu okresného súdu do úvahy aj všeobecne známu skutočnosť, že mimoriadne opatrenia proti šíreniu ochorenia COVID-19 ovplyvnili aj riadnu činnosť súdov od marca 2020 do februára 2022. V okolnostiach bolo zasiahnuté do vykonávania pojednávaní, pretože opatrenia prijaté z dôvodu pretrvávania mimoriadnej situácie núdzového stavu možnosť nariaďovať pojednávania výrazne obmedzili. Uvedená objektívna skutočnosť s prihliadnutím na to, že vec sťažovateľa nepatrila z hľadiska predmetu konania k tým, ktoré by mali byť uprednostňované v čase pandémie, bráni hodnotiť odročenie, resp. nevykonávanie pojednávaní v čase pandémie ochorenia COVID-19 na ťarchu súdu prvej inštancie.

27. Pandémia ochorenia COVID-19 teda môže byť dôvodom nečinnosti, avšak v rámci ojedinelej nečinnosti trvajúcej kratší čas aj s prihliadnutím na predmet konania a jeho význam pre sťažovateľa (IV. ÚS 266/2022, IV. ÚS 162/2023). Obmedzenia, ktoré si vyžiadala pandémia COVID-19, môžu mať nepriaznivý vplyv na vybavovanie vecí vnútroštátnymi súdmi, hoci to v zásade nemôže zbaviť štát všetkej zodpovednosti za nadmernú dĺžku predmetného konania (sťažnosť vo veci Q a R proti Slovinsku, č. 19938/20, rozhodnutie z 8. 2. 2022, § 80).

28. Ako postup nesmerujúci k efektívnemu odstráneniu stavu právnej neistoty sporovej strany však nemožno hodnotiť postup súdu prvej inštancie, ktorým došlo z dôvodov na jeho strane k zrušeniu pojednávaní nariadených na 24. november 2022, 13. jún 2023 a 6. september 2023. Uvedený postup súdu prvej inštancie spôsobil, že po tom, ako došlo k ukončeniu obdobia núdzového stavu v súvislosti s ochorením COVID-19 (február 2022), sa vo veci uskutočnilo pojednávanie až v septembri 2023, t. j. v období po takmer roku a pol od skončenia pandémie, čo nemožno hodnotiť ako postup efektívne smerujúci k odstráneniu právnej neistoty sporových strán, zvlášť s prihliadnutím na skutočnosť, že samotná žaloba bola podaná ešte v roku 2018.

29. V septembri 2023 mestský súd, na ktorý prešla v súvislosti s tzv. novou súdnou mapou právomoc vo veci rozhodnúť s poukazom na § 18n ods. 2 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, vyhlásil rozsudok pre zmeškanie, no vec je opätovne po rozhodnutí odvolacieho súdu na súde prvej inštancie (bod 7 tohto nálezu). Z uznesenia krajského súdu z 3. septembra 2024, ktorým bola vec sťažovateľa vrátená súdu prvej inštancie, vyplýva, že dôvodom na zrušenie kontumačného rozsudku mestského súdu z 22. septembra 2023 bola skutočnosť nesplnenia podmienok na jeho vydanie. V konkrétnych okolnostiach veci mestský súd pochybil, keď vydal kontumačný rozsudok bez toho, aby žalobcu poučil o možnosti rozhodnutia rozsudkom pre zmeškanie, pričom uvedené nepochybne indikuje existenciu neefektívneho postupu súdu prvej inštancie spočívajúceho vo vadnom procesnom postupe, ktorý spôsobil, že vec sťažovateľa sa vrátila opätovne do konania na súd prvej inštancie, pričom do dňa rozhodnutia o ústavnej sťažnosti, t. j. po uplynutí viac ako siedmich rokov od podania žaloby, nie je o žalobe právoplatne rozhodnuté.

30. Zohľadňujúc skutočnosti kratšej nečinnosti súdu prvej inštancie, ako aj neefektívnosť v jeho postupe, ktorá spôsobila, že vec sťažovateľa nie je ani po viac ako siedmich rokoch od podania žaloby právoplatne skončená, ústavný súd dospel k záveru, že nečinnosťou a neefektívnou činnosťou mestského súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

V.

Príkaz vo veci konať a primerané finančné zadost'učinenie

31. Keďže vec sťažovateľa nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti rozhodnutá a právoplatne skončená, pričom mestský súd v júli 2025 uložil spis na lehotu 3 mesiacov, ústavný súd uložil mestskému súdu na podklade návrhu sťažovateľa príkaz vo veci konať bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

32. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018).

33. Prihliadajúc na petit ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadost'učinenie v sume 3 000 eur, ktoré odôvodnil skutočnosťami bližšie uvedenými v bode 13 odôvodnenia tohto nálezu.

34. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadost'učinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

35. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, prihliadajúc na obdobie nečinnosti a neefektívny postup súdu prvej inštancie, povahu a rozsah práv sťažovateľa, ktoré boli porušené, predmet konania, ako aj skutočnosť, že vec sťažovateľa nepatrí medzi tie, ktoré by si zo strany súdu

vyžadovali promptnejšie vykonávanie úkonov v záujme odstránenia právnej neistoty sporových strán, a zohľadňujúc čiastočne existenciu objektívnych prekážok zabraňujúcich mestskému súdu vo veci konať spočívajúcich v nevyhnutnosti aplikácie opatrení súvisiacich s ochorením COVID-19, ako aj implementáciou tzv. novej súdnej mapy, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľovi v sume 1 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Vzhľadom na priznanie finančného zadosťučinenia v sume 1 000 eur oproti sťažovateľom navrhovanej sume 3 000 eur vo zvyšnej časti ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

36. Ústavný súd napokon priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej ním požadovanej sume 949,17 eur.

37. Sťažovateľovi ústavný súd priznal trovy právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie ústavnej sťažnosti) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

38. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2025 v sume 371 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2025 v sume 14,84 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 771,68 eur. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty vo výške 23 % o sumu 177,49 eur. Hodnota náhrady trov konania takto predstavuje sumu 949,17 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

39. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu